

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 9 lipca 1990 r.

w sprawie powoływania komisji dyscyplinarnych orzekających za naruszenie obowiązków przez mianowanych pracowników samorządowych i postępowania przed tymi komisjami.

Na podstawie art. 30 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 21, poz. 124 i Nr 43, poz. 253) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Kary dyscyplinarne za naruszenie obowiązków pracownika samorządowego przez mianowanych pracowników samorządowych, zwanych dalej „pracownikami”, orzekają komisje dyscyplinarne I i II instancji, zwane dalej „komisjami”.

§ 2. 1. Wszczęcie przez inny organ postępowania, jak też wynik postępowania przeprowadzonego przed innym organem nie są przeszkodą do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko pracownikowi o ten sam czyn.

2. Jeżeli z powodu tego samego czynu zostało wszczęte przeciwko pracownikowi postępowanie karne lub postępowanie w sprawach o wykroczenia, komisja może zawiesić postępowanie dyscyplinarne do czasu zakończenia postępowania karnego lub w sprawach o wykroczenia. Komisja może w każdej chwili podjąć zawieszony postępowanie dyscyplinarne.

§ 3. W razie śmierci obwinionego pracownika, toczące się postępowanie dyscyplinarne podlega umorzeniu. Jeżeli jednak małżonek, krewny w linii prostej lub rodzeństwo zgłoszą wniosek o podjęcie umorzonego postępowania, komisja podejmuje na nowo umorzone postępowanie z udziałem obrońcy ustanowionego bądź przez wnioskodawców, bądź z urzędu przez przewodniczącego komisji.

§ 4. Członek komisji, rzecznik dyscyplinarny, obwiniony, jego obrońca, świadek i inna osoba wezwana przez komisję na rozprawę zachowuje prawo do wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy z tego powodu, a także zwrot kosztów przejazdu.

Rozdział 2

Skład i tryb powoływania komisji

§ 5. 1. Komisje wybiera rada gminy (zgromadzenie związku, sejmik samorządowy) na czas kadencji rad gmin; członkowie pełnią jednak swoje obowiązki do czasu powołania nowej komisji.

2. Liczbę członków komisji ustala rada gminy (zgromadzenie związku, sejmik samorządowy), tak aby możliwe było powołanie co najmniej dwóch trzyosobowych kompletów orzekających.

3. W razie zmniejszenia się składu komisji, uzupełnienia dokonuje się w trybie przewidzianym do powoływania członków komisji.

4. Pracą komisji kieruje przewodniczący, wybierany ze składu komisji przez jej członków zwykłą większością głosów. Do zadań przewodniczącego należy w szczególności:

- 1) wyznaczanie terminów posiedzeń komisji po zaznajomieniu się ze sprawą,
- 2) ustalanie składu kompletów orzekających oraz wyznaczanie ich przewodniczących i — w razie potrzeby — ich zastępców,
- 3) dbałość o szybki i sprawny przebieg postępowania.

§ 6. 1. Można być członkiem tylko jednej komisji.

2. Członek komisji wykonuje swoje obowiązki bez dodatkowego wynagrodzenia z tego tytułu.

§ 7. 1. W czasie toczącego się postępowania karnego lub dyscyplinarnego przeciwko członkowi komisji nie może on pełnić obowiązków członka komisji.

2. Jeżeli postępowanie karne lub dyscyplinarne toczące się przeciwko członkowi komisji zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem skazującym, z chwilą jego uprawomocnienia się członek komisji traci mandat.

§ 8. W przypadku długotrwałej nieobecności w pracy, urlopu bezpłatnego, powołania do czynnej służby wojskowej oraz w innych okolicznościach uniemożliwiających wykonywanie obowiązków członka komisji, może on być odwołany przed upływem kadencji w trybie, w jakim został powołany.

§ 9. Mandat członka komisji wygasa przed upływem kadencji w razie rozwiązania z członkiem komisji stosunku pracy.

Rozdział 3

Rzecznik dyscyplinarny

§ 10. 1. Postępowanie wyjaśniające, którego celem jest ustalenie okoliczności naruszenia obowiązków przez pracownika oraz ustalenie zasadności wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, prowadzi rzecznik dyscyplinarny.

2. Rzecznika dyscyplinarnego powołuje wójt, burmistrz, prezydent miasta, przewodniczący zarządu związku komunalnego, kierownik biura sejmiku samorządowego oraz kierownik innej, określonej w przepisach jednostki administracyjnej gminy, na czas trwania kadencji komisji.

3. Rzecznikiem dyscyplinarnym może być pracownik samorządowy mianowany.

§ 11. Do rzecznika dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio § 6 ust. 2, § 7—9 i 23.

§ 12. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny nie może czasowo pełnić swoich funkcji, osoby, o których mowa w § 10 ust. 2, powołują innego mianowanego pracownika samorządowego, który w czasie sprawowania tych funkcji podlega przepisom dotyczącym rzecznika dyscyplinarnego.

§ 13. Do zadań rzecznika dyscyplinarnego należy w szczególności:

- 1) prowadzenie postępowania wyjaśniającego,
- 2) składanie wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, jeżeli wyniki postępowania wyjaśniającego decyzję taką uzasadniają,
- 3) udział w rozprawach,
- 4) wnoszenie odwołań od orzeczeń komisji I instancji.

§ 14. W toku postępowania wyjaśniającego organy administracji państwowej — centralne, naczelne, terenowe organy administracji rządowej, organy samorządu terytorialnego oraz instytucje, osoby prawne i fizyczne są obowiązane udzielać rzecznikowi dyscyplinarnemu informacji i udostępniać dokumenty i dane mające znaczenie dla ustalenia okoliczności sprawy, o których ujawnienie zwraca się rzecznik dyscyplinarny.

§ 15. Rzecznik dyscyplinarny jest związany poleceniami osoby, która go powołała.

Rozdział 4

Postępowanie wyjaśniające oraz wszczęcie postępowania dyscyplinarnego

§ 16. W razie powzięcia wiadomości o naruszeniu obowiązku przez pracownika samorządowego mianowanego, które może stanowić podstawę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, osoby, o których mowa w § 10 ust. 2, polecają powołanemu przez siebie rzecznikowi dyscyplinarnemu przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego okoliczności naruszenia obowiązku.

§ 17. 1. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny może przesłuchiwać świadków i biegłych oraz przeprowadzać wszelkie dowody konieczne dla wyjaśnienia sprawy, jeżeli czynności te nie są sprzeczne z prawem.

2. W toku postępowania wyjaśniającego obwinionemu przysługuje prawo do złożenia wyjaśnień, prawo do wglądu w akta swojej sprawy, do zapoznania się z zebranymi dowodami oraz do złożenia dodatkowych wyjaśnień. Obwiniony pracownik ma prawo do zgłoszenia wniosku o przesłuchanie w postępowaniu wyjaśniającym wskazanych przez niego osób w charakterze świadków.

§ 18. 1. Rzecznik dyscyplinarny przedstawia osobie, która go powołała, wyniki postępowania wyjaśniającego z wnioskiem o zaniechanie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, o nałożenie kary porządkowej lub o skierowanie sprawy do komisji dyscyplinarnej.

2. Decyzję o skierowaniu sprawy do komisji podejmują osoby wymienione w § 10 ust. 2.

§ 19. Nie wszczynają się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza, jeżeli:

- 1) nie popełniono zarzucanego czynu,
- 2) popełniony czyn nie zawiera znamion naruszenia obowiązków pracownika samorządowego,
- 3) obwiniony nie podlega orzecznictwu komisji,
- 4) obwiniony zmarł,
- 5) upłynął termin do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

§ 20. Wniosek o rozpatrzenie sprawy przez komisję dyscyplinarną powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz miejsce zamieszkania obwinionego pracownika samorządowego,
- 2) dokładne określenie zarzucanego naruszenia obowiązków pracownika samorządowego, ze wskazaniem czasu i miejsca jego popełnienia,
- 3) proponowany rodzaj kary dyscyplinarnej,
- 4) uzasadnienie wniosku,
- 5) wykaz zawierający imiona, nazwiska, adresy oraz miejsca zatrudnienia świadków, którzy powinni być wezwani na rozprawę,
- 6) pełny wykaz i opis przeprowadzonych dowodów.

§ 21. Przewodniczący komisji wyznacza termin rozprawy w ciągu 7 dni od dnia złożenia wniosku o rozpatrzenie sprawy.

§ 22. Jeżeli wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego nie odpowiada warunkom określonym w § 20, przewodniczący komisji zwraca wniosek rzecznikowi dyscyplinarnemu w celu uzupełnienia braków.

§ 23. 1. W skład kompletu orzekającego nie może wchodzić osoba, która:

- 1) jest świadkiem w tej samej sprawie,
- 2) była lub pozostaje, z obwinionym w sporze sądowym,
- 3) pozostaje z obwinionym w stosunku powinowactwa w linii prostej,
- 4) jest małżonkiem lub krewnym obwinionego w linii prostej albo krewnym w linii bocznej do trzeciego stopnia,
- 5) pozostaje z obwinionym w stosunku służbowej zależności,
- 6) jest przełożonym obwinionego.

2. Członek kompletu orzekającego podlegający wyłączeniu zawiadamia o tym przewodniczącego komisji i wstrzymuje się od udziału w sprawie.

3. Członek kompletu orzekającego może być wyłączony na uzasadniony wniosek rzecznika dyscyplinarnego lub obwinionego z innych powodów niż wymienione w ust. 1. O wyłączeniu decyduje przewodniczący komisji.

§ 24. Komisja orzeka na podstawie materiału dowodowego ujawnionego na rozprawie.

Rozdział 5

Postępowanie dyscyplinarne w I instancji

§ 25. 1. Przewodniczący komisji wzywa obwinionego, rzecznika dyscyplinarnego, a w razie potrzeby świadków i inne osoby do stawienia się na rozprawę.

2. Obwinionemu doręcza się wraz z wezwaniem, o którym mowa w ust. 1, listę członków kompletu orzekającego oraz pouczenie o uprawnieniu do korzystania z pomocy obrońcy, prawie do przeglądania akt i sporządzania notatek oraz do składania wniosków o uzupełnienie dowodów w sprawie.

§ 26. 1. Jeżeli obwiniony występuje bez obrońcy, przewodniczący może obrońcę wyznaczyć z urzędu, jeżeli uzna, że okoliczności sprawy tego wymagają.

2. Obrońcą w postępowaniu dyscyplinarnym może być mianowany pracownik samorządowy.

§ 27. 1. Wezwanie na rozprawę stron, świadków i innych osób może nastąpić na piśmie lub w inny sposób, który przewodniczący komisji uzna za stosowny dla szybkiego załatwienia sprawy.

2. Wezwanie, o którym mowa w ust. 1, musi być doręczone lub w inny sposób dojdź do wiadomości zainteresowanych co najmniej 5 dni przed wyznaczonym terminem rozprawy. W razie niezachowania tego terminu, rozprawa na wniosek strony ulega odroczeniu.

§ 28. 1. Rozprawa jest jawna dla mianowanych pracowników samorządowych oraz dla członków rady gminy (zgrupowania związku, sejmiku samorządowego).

2. Przewodniczący kompletu orzekającego może wyłączyć jawność całości lub części rozprawy na wniosek stron albo w razie gdyby jawność rozprawy mogła naruszyć tajemnicę państwową lub służbową.

§ 29. Przewodniczący kompletu orzekającego otwiera, prowadzi i zamyka rozprawę.

§ 30. 1. Komplet orzekający jest obowiązany dążyć do wszechstronnego zbadania sprawy i wyjaśnienia istotnych okoliczności. W tym celu powinien dopuszczać wszelkie dowody, nawet nie powołane przez strony.

2. Strony mają prawo składania wyjaśnień i wniosków w sprawie oraz zadawania pytań i przedstawiania dowodów, a także wypowiedzania się co do wniosków strony przeciwnej i zebranych w sprawie dowodów.

§ 31. Komplet orzekający rozstrzyga sprawę po dokładnym ustaleniu stanu faktycznego, na podstawie swobodnej oceny dowodów.

§ 32. Odroczenie rozprawy może nastąpić, jeżeli nie stawi się strona, której wezwanie nie zostało doręczone albo która usprawiedliwi swoją nieobecność, lub z innych ważnych powodów.

§ 33. Nie usprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego nie może być powodem odroczenia rozprawy i nie uniemożliwia rozpoznania sprawy.

§ 34. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący kompletu orzekającego i protokolant.

§ 35. 1. Po otwarciu rozprawy przewodniczący kompletu orzekającego sprawdza obecność osób wezwanych i poleca świadkom przejście do osobnego pomieszczenia. Następnie wzywa rzecznika dyscyplinarnego do odczytania wniosku o rozpatrzenie sprawy, a po odczytaniu wniosku zadaje obwinionemu pytanie, czy przyznaje się do winy oraz czy i jakie zamierza złożyć wyjaśnienia.

2. Przewodniczący kompletu orzekającego wzywa również rzecznika dyscyplinarnego do złożenia dodatkowych wyjaśnień, a następnie, jeżeli jest taka potrzeba, przesłuchuje świadków, bada dokumenty lub przeprowadza inne dowody.

§ 36. Jeżeli okaże się, że materiał dowodowy zebrany w toku postępowania wyjaśniającego jest w istotny sposób niepełny, komplet orzekający wydaje postanowienie o konieczności uzupełnienia braków, chyba że można tego dokonać na rozprawie.

§ 37. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego przewodniczący kompletu orzekającego udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu, obwinionemu oraz jego obrońcy.

§ 38. 1. Po zakończeniu postępowania dowodowego i wysłuchaniu osób, o których mowa w § 37, komplet orzekający przystępuje do narady. Narada jest niejawną.

2. Orzeczenie zapada większością głosów. Głosowanie odbywa się osobno co do winy i osobno co do kary. Członek kompletu orzekającego nie może wstrzymać się od głosowania.

§ 39. Komplet orzekający wydaje orzeczenie:

- 1) o ukaraniu,
- 2) o uniewinnieniu albo
- 3) o umorzeniu, jeżeli zachodzą okoliczności określone w § 19, lub też
- 4) o odstąpieniu od ukarania, jeżeli przewinienie pracownika jest nieznacznej wagi.

§ 40. 1. Komplet orzekający wymierza karę, biorąc pod uwagę stopień winy, szkodliwość społeczną i skutki czynu, a także zachowanie się obwinionego przed naruszeniem obowiązków pracownika samorządowego i po jego popełnieniu.

2. Jeżeli obwiniony dopuścił się kilku naruszeń obowiązków pracownika samorządowego, wymierza się karę łączną.

§ 41. Orzeczenie powinno być sporządzone na piśmie i zawierać:

- 1) nazwę komisji, imiona i nazwiska członków kompletu orzekającego, rzecznika dyscyplinarnego i protokolanta oraz datę rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia,
- 2) imię i nazwisko, adres zamieszkania, miejsce pracy i stanowisko obwinionego oraz obrońcy,
- 3) dokładne określenie zarzucanego obwinionemu naruszenia obowiązków pracownika samorządowego,
- 4) rozstrzygnięcie co do winy i co do kary,
- 5) uzasadnienie,
- 6) pouczenie o terminie i trybie wniesienia odwołania,
- 7) podpisy członków kompletu orzekającego.

§ 42. 1. Orzeczenie powinno być ogłoszone bezpośrednio po naradzie.

2. W wyjątkowych przypadkach można odroczyć ogłoszenie orzeczenia na czas nie dłuższy niż 7 dni. O terminie ogłoszenia orzeczenia przewodniczący kompletu orzekającego zawiadamia strony bezpośrednio po zakończeniu narady.

3. Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący kompletu orzekającego podaje ustnie motywy rozstrzygnięcia.

4. Orzeczenie doręcza się stronom z urzędu, nie później niż w ciągu 3 dni od jego ogłoszenia.

§ 43. Orzeczenie komisji dyscyplinarnej I instancji staje się prawomocne z dniem upływu terminu przewidzianego w § 44 ust. 2 do wniesienia odwołania.

Rozdział 6

Postępowanie odwoławcze

§ 44. 1. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej I instancji każdej ze stron przysługuje prawo wniesienia odwołania.

2. Odwołanie wnosi się do właściwej komisji dyscyplinarnej II instancji (odwoławczej) za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej I instancji, która wydała zaskarżone orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

3. Komisja dyscyplinarna I instancji, która wydała zaskarżone orzeczenie i do której wpłynęło odwołanie, doręcza zainteresowanym odpis odwołania i niezwłocznie przekazuje akta sprawy do właściwej komisji dyscyplinarnej II instancji.

§ 45. 1. W odwołaniu można zaskarżyć całość orzeczenia lub jego część.

2. Odwołanie składa się na piśmie.

3. Odwołanie powinno wskazywać zaskarżone orzeczenie oraz określać zarzuty.

§ 46. 1. Przed upływem terminu do wniesienia odwołania orzeczenie nie ulega wykonaniu.

2. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie orzeczenia.

§ 47. Wniesione odwołanie może być wycofane najpóźniej do chwili rozpoczęcia rozprawy w postępowaniu odwoławczym. Wycofanie odwołania powoduje uprawomocnienie się orzeczenia komisji dyscyplinarnej I instancji.

§ 48. 1. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej II instancji wydaje postanowienie o odmowie przyjęcia odwołania, jeżeli zostało ono wniesione po upływie terminu lub przez osobę nieuprawnioną.

2. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej II instancji przywróci uchybiony termin na wniosek strony, która uprawdopodobni, że uchybienie terminu nastąpiło na skutek okoliczności przez nią nie zawinionych.

3. Wniosek o przywrócenie terminu strona powinna złożyć wraz z odwołaniem w terminie 7 dni od dnia ustania przeszkód w złożeniu odwołania.

4. Na postanowienie o odmowie przywrócenia terminu do złożenia odwołania przysługuje zażalenie do komisji dyscyplinarnej II instancji w terminie 7 dni od doręczenia postanowienia.

§ 49. 1. Komisja dyscyplinarna II instancji po przeprowadzeniu rozprawy utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie, uchyla orzeczenie w całości lub w części i wydaje nowe orzeczenie albo przekazuje sprawę komisji dyscyplinarnej I instancji do ponownego rozpoznania.

2. Wydanie orzeczenia na niekorzyść obwinionego może nastąpić jedynie w razie wniesienia odwołania przez rzecznika dyscyplinarnego.

3. W ponownym rozpatrywaniu sprawy w komisji dyscyplinarnej I instancji nie może uczestniczyć członek komisji, który brał udział w wydaniu uchylonego orzeczenia.

§ 50. Orzeczenie komisji dyscyplinarnej II instancji jest prawomocne.

§ 51. W postępowaniu odwoławczym stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed komisją dyscyplinarną I instancji.

Rozdział 7

Wznowienie postępowania

§ 52. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego zakończonego prawomocnym orzeczeniem może nastąpić, jeżeli:

- 1) okaże się, że dowody, na których podstawie ustalono istotne dla sprawy okoliczności, są fałszywe,
- 2) orzeczenie zostało wydane w wyniku przestępstwa,
- 3) orzeczenie zostało wydane z udziałem członka lub członków komisji, którzy podlegają wyłączeniu zgodnie z § 23,
- 4) wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe fakty lub dowody istniejące w dniu orzekania, nie znane jednak komisji, która orzeczenie wydała.

§ 53. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego może złożyć ukarany, jego obrońca lub rzecznik dyscyplinarny, a po śmierci ukaranego — krewny lub powinowaty w linii prostej lub rodzeństwo.

§ 54. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego można wnieść do komisji, która wydała prawomocne orzeczenie, w terminie 30 dni od dnia, w którym osoba wymieniona w § 53 dowiedziała się o okoliczności uzasadniającej wznowienie.

§ 55. 1. Wznowienie postępowania postanawia komisja, która wydała prawomocne orzeczenie.

2. Postanowienie o wznowieniu postępowania doręcza się ukaranemu, jego obrońcy i rzecznikowi dyscyplinarnemu, a jeżeli wniosek o wznowienie postępowania zgłosiła inna osoba — również tej osobie.

§ 56. 1. Na postanowienie o odmowie wznowienia postępowania, wydane przez komisję I instancji, przysługuje w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia zażalenie do komisji dyscyplinarnej II instancji.

2. Na postanowienie o odmowie wznowienia postępowania, wydane przez komisję II instancji, nie przysługuje zażalenie.

§ 57. Do postępowania wznowionego stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed komisją dyscyplinarną I instancji.

Rozdział 8

Wykonanie orzeczeń

§ 58. 1. Prawomocne orzeczenie o ukaraniu podlega niezwłocznie wykonaniu.

2. Odpis prawomocnego orzeczenia o ukaraniu dołącza się do akt pracownika.

3. Czynności zmierzające do wykonania orzeczenia podejmuje osoby wymienione w § 10 ust. 2.

Rozdział 9

Przepisy końcowe

§ 59. Wydatki związane z działalnością komisji ponosi jednostka organizacyjna, przy której komisja działa. Zapewnia też niezbędne urządzenia biurowe, kancelaryjne oraz inne materiały konieczne do pracy komisji.

§ 60. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do komisji tworzonych dla pracowników kilku jednostek administracyjnych. W takim przypadku komisje są powoływane przez właściwe organy, działające wspólnie.

§ 61. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *T. Mazowiecki*